

pialnię, salę służyła przede wszystkim gospodarzom domu, stanowiąc ich zasadnicze mieszkanie. Boczna oficyna, z ulokowanym w niej zapleczem kuchennym, ustępami, pokojami dla służby i specjalnymi pokojami mieszkalnymi, posiadała służebne względem domu frontowego przeznaczenie. Dom tylny, obok podobnych do bocznej oficyny funkcji, był wykorzystywany jako budynek gospodarczy – stajnia, wozownia, spichlerz.

W precyzyjnym określeniu funkcji pomieszczeń pomaga analiza, zbudowanych na podstawie topografii domu, inwentarzy mienia. Nie sposób w tym miejscu zaprezentować wszystkich zawartych w nich informacji, dlatego też ograniczymy się jedynie do ogólnej charakterystyki wyposażenia poszczególnych wnętrz. W sieni znajdowała się zazwyczaj niewielka liczebnie ilość sprzętów. Spośród mebli były to już od XVI w. szafy, stoły, ludy¹⁰⁷. W XVIII w. wyposażenie to wzbogaciło się o komody, krzesła, zegary¹⁰⁸. Niewielka ilość, ale za to wynikająca z otaksowania wysoka jakość zgromadzonych w tym pomieszczeniu sprzętów, pozwala przypuszczać, że były to raczej obiekty służące prezentacji, a nie użyteczności. Brak w XVI i XVII-wiecznych inwentarzach siedzisk wskazuje, że sień nie była w gruncie rzeczy miejscem służącym dłuższemu pobytowi. Mała ilość zgromadzonych w niej drobnych przedmiotów również dowodzi jej ograniczonej roli mieszkalnej. Wielka powierzchnia pomieszczenia oraz brak ogrzewania jednoznacznie potwierdzają to przypuszczenie. Nieprzydatność sieni jako wnętrza w pełni mieszkalnego jawi się jeszcze wyraźniej, jeśli porównać jej wyposażenie z wyposażeniem izb tylnych, w których znajdowała się spora ilość nie tylko drobnych przedmiotów, ale także mebli¹⁰⁹. Obecność sprzętów do siedzenia, a nawet leżenia przekonuje, że pomieszczenie to wykorzystywano z pewnością jako pokój dzienny domowników, a w szczególnych sytuacjach jako pokój do spania. Izba tylna była z pewnością najbardziej wielofunkcyjnym wnętrzem w domu. Występowanie stołów, krzeseł, spora ilość naczyń oraz bliskość umieszczonej w oficynie kuchni świadczy, że mogła być również używana do spożywania posiłków. Znajdujące się w niej niekiedy przyrządy do pisania, dokumenty, książki wskazują na możliwość wykorzystania izby tylnej jako miejsca pracy pana domu. Komfort dłuższego pobytu w tym pomieszczeniu zapewniało najlepsze jak na ówczesne czasy ogrzewanie: piec i kominek (il. 1-4).

¹⁰⁷ APG, 300, R/Vv, 302, k. 1r, (1598); APG, 300, R/Vv, 280, k. 22r-26r, (1624), k. 33v-35v, 41v-47v, (1625).

¹⁰⁸ APG, 300, 1/253, s. 1-32, (1723); APG, 300, 1/259, s. 79-85, (1736); APG, 300, 6/167, s. 411-430, (1776); APG, 300, 6/169, s. 17-28, (1779-80).

¹⁰⁹ APG, 300, R/Vv, 233, k. 28r-36r, (1593); APG, 300, R/Vv, 302, (1598); APG, 300, R/Vv, 280, k. 33v-35v, 41v-47r, (1625); APG, 300, 43/38, k. 31, (1625); APG, 300, 6/165, s. 15-29, (1775); APG, 300, 6/167, s. 217-231, (1778); APG, 300, 6/167, s. 155-164, (1782); E. Barylewska-Szymańska, *Wyposażenie gdańskich kantorów...*